

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
АВТОМОБІЛЬНО-ДОРОЖНИЙ ІНСТИТУТ

Факультет «Економіка та управління»
Кафедра «Економіка та фінанси»

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Декан факультету

_____ Л.П. Вовк
«___» _____ 2012 р.

Рекомендовано

навчально-методичною

комісією факультету,

протокол засідання № _____
від «___» _____ 2012 р.

Голова комісії

к.і.н., доц. _____ М.А. Шипович

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

дисципліни циклу професійно-орієнтованої підготовки

«Міжнародні економічні відносини»

галузь знань 0306 – «Менеджмент і адміністрування»

напрямок підготовки 6.030601 – «Менеджмент»

Курс – I, II семестр – 2,3

Рекомендовано кафедрою «Економіка та фінанси», протокол № 6 від
«19» листопада 2011 р.

Зав. кафедрою

д.е.н., проф.

В.П. Полуянов

Програму склала

к.е.н., доц.

“___” _____ 2011 р.

О.І. Чорноус

Рекомендовано навчально-методичною комісією спеціальності
«Менеджмент організацій» протокол засідання 5 від 17.01.2012р.

Голова комісії, к.е.н., доц.

Ю.Н. Деречинський

Горлівка 2012р. Лист перезатвердження робочої програми
з дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

Вніс зміни до програми	Рекомендована кафедрою «Економіка та фінанси», протокол засідання №____
«____»_____20____	«____»_____20____ р.,
р.	Зав. кафедрою
	Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання №____
	від «____»_____20____ р.,
	Голова комісії
Вніс зміни до програми	Рекомендована кафедрою «Економіка та фінанси», протокол засідання №____
«____»_____20____	«____»_____20____ р.,
р.	Зав. кафедрою
	Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання №____
	від «____»_____20____ р.,
	Голова комісії
Вніс зміни до програми	Рекомендована кафедрою «Економіка та фінанси», протокол засідання №____
«____»_____20____	«____»_____20____ р.,
р.	Зав. кафедрою
	Затверджена навчально-методичною комісією факультету «Економіка та управління», протокол засідання №____
	від «____»_____20____ р.,
	Голова комісії

1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ РОЗДІЛ

1.1. Загальні положення

Робоча програма розроблена у відповідності до освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напрямку підготовки 6.030601 «Менеджмент», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 25 травня 2001 р. № 404. Робоча програма складена згідно з типовою програмою дисципліни «Міжнародні економічні відносини» напрямку підготовки 6.030601 «Менеджмент».

«Міжнародні економічні відносини» - є однією з дисциплін циклу професійно-орієнтованої підготовки бакалаврів за напрямом 6.030601 «Менеджмент».

Міжнародна і економічні відносини є складним системним утворенням, яке всебічно, охоплює багатогранні процеси розвитку країн світового співтовариства. Тому розкриття питань щодо сутності національної та міжнародної економіки, а також міжнародних економічних відносин, становлення та сучасні тенденції розвитку міжнародної торгової системи - необхідно при вивченні дисципліни «Міжнародні економічні відносини» як дисципліни циклу професійно-орієнтованої підготовки, а також для плідної творчої діяльності сучасного фахівця-бакалавра з економіки за напрямом підготовки 6.030601 «Менеджмент організацій».

Дисципліна складається з наступних розділів:

1. Теоретичні основи МЕН. МЕН у системі світового господарства. Середовище розвитку МЕН. Форми МЕН.

2. Міжнародна економічна інтеграція. Регіональні інтеграційні об'єднання. Участь України в інтеграційних угрупованнях.

3. Проблеми інтеграції України в систему світогосподарських зв'язків.

4. Міжнародний поділ праці як об'єктивна основа розвитку МЕН. Міжнародна спеціалізація та кооперування виробництва.

5. Сучасні особливості розвитку світового господарства.

6. Міжнародна торгівля: динаміка, структура, кон'юнктура, ціноутворення, види та форми. Україна в міжнародній торгівлі.

7. Типологія країн світу та особливості їх МЕН.

8. Міжнародні економічні організації.

9. Міжнародна інвестиційна діяльність і виробниче співробітництво.

10. Міжнародне науково-технічне співробітництво.

11. Міжнародна трудова міграція.

12. Світова валютна система. Міжнародні валютно-фінансові відносини та баланси міжнародних розрахунків. Світові ринки позикових коштів.

13. Міжнародні валютно-кредитні відносини. Євроринок. Офшорні зони.

14. МЕН у сфері послуг. Регулювання різних форм МЕН.

15. Міжнародні транспортні відносини.

1.2. Мета викладання дисципліни

Мета викладання дисципліни полягає в формуванні системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин (МЕВ) для фундаментальної та спеціальної освіти та для практичної діяльності за фахом.

1.3. Задачі вивчення дисципліни і основні вимоги до рівня засвоєння змісту дисципліни

Основними задачами вивчення дисципліни є:

- 1) вивчення основних принципів міжнародної економічної взаємодії;
- 2) орієнтація студента на вивчення та розуміння сутності форм, методів, суб'єктів рівнів і середовищ міжнародної економічної діяльності, законів і принципів її розвитку та механізм регулювання
- 3) розвиток у студентів навиків і умінь використовувати знання щодо умов зовнішньоекономічної діяльності України у процесі інтеграції її економіки у сучасні світогосподарські структури;
- 4) вивчення студентами основних принципів формування та розвитку національних економік та процесів еволюції сучасної економіки.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні вміти:

- аналізувати ціноутворюючі фактори й обґрунтовувати ціни на продукцію з урахуванням взаємозв'язків національних і світових цін;
- визначати ефективність використання ресурсів на основі стандартних методик, обґрунтовувати шляхи їх економії;
- проводити моніторинг основних конкурентів організації на локальному ринку. Оцінювати конкурентоспроможність організації на основі стандартних методик та аналізу продукції конкурентів;
- підтримувати раціональну структуру та збалансованість використання матеріальних і трудових ресурсів;
- працювати з фіксованою інформацією, з довідковою літературою;
- складати тексти доповідей, виступів, статей;
- визначати вплив факторів зовнішнього середовища на результати діяльності;
- вивчаючи споживчі якості продукції конкурентів, здійснювати заходи з підвищення конкурентоспроможності продукції;
- аналізувати експортні можливості організації та її імпорتنі потреби;
- на основі досліджень світового ринку визначати можливості закордонних партнерів;
- готувати документи до укладання угод із закордонними постачальниками та споживачами, забезпечувати їх реалізацію та оперативний контроль виконання;
- брати участь у розробленні документів щодо створення спільних підприємств, оцінювати конкурентний статус і потенціал співвласників спільного підприємства;
- використовуючи норми природоохоронного законодавства,

контролювати стан навколишнього середовища, захист довкілля від забруднення;

- вносити посильний внесок в гармонізацію людських міжнаціональних, міжпартійних відносин;

- проникати в сутність явищ і процесів реального світу, свідомо використовувати наукові знання у пізнавальній та професійній діяльності;

- критично оцінювати політичні, економічні, екологічні, культурні та інші події та явища;

- вдосконалювати знання у сфері міжнародного життя та політичних процесів, орієнтуватися у зовнішній та внутрішній політиці держави;

- орієнтуватись у глобальних проблемах економічного розвитку світових господарських зв'язків, інтеграції України у систему міжнародного поділу праці;

- спілкуватися державною та, якнайменш однією з іноземних слов'янських мов;

- чітко, послідовно та логічно висловлювати свої думки та переконання;

- переконувати, аргументувати, вести результативні ділові бесіди;

- систематично читати літературу за фахом (у тому числі закордонну), складати реферат, анотацію.

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні знати:

- 1)сутність і сучасні тенденції розвитку міжнародного поділу праці;

- 2)виграш від міжнародної торгівлі товарами й послугами;

- 3)методи протекціонізму в зовнішній торгівлі;

- 4)основи міжнародних валютних відносин, структуру платіжного балансу країни;

- 5)причини й форми міжнародного руху капіталів, технології та робочої сили;

- 6)сутність і форми міжнародної економічної інтеграції, причини виникнення,

- 7)мети й результати діяльності міжнародних економічних організацій;

- 8)місце й роль України у світовому господарстві.

1.4. Перелік дисциплін, необхідних для вивчення даної дисципліни

Базою курсу «Міжнародні економічні відносини» є наступні основні дисципліни: «Іноземна мова за професійного спілкування»; „Економічна теорія”.

1.5. Місце дисципліни в професійній підготовці спеціаліста

Дисципліна «Міжнародні економічні відносини» - це одна з основних в переліку професійно-орієнтованих дисциплін для підготовки бакалаврів галузі знань 0306 "Менеджмент і адміністрування", яку вивчають студенти напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент організацій». „Міжнародні економічні відносини” передуює вивченню дисципліни „Основи зовнішньоекономічної

діяльності".

2. РОЗКЛАД НАВЧАЛЬНИХ ГОДИН

Розподіл навчальних годин дисципліни «Міжнародні економічні відносини» за основними видами навчальних занять наведено в табл. 2.1.

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни «Міжнародні економічні відносини»

Таблиця 2.1 - Розклад навчальних годин дисципліни «Міжнародні економічні відносини»					3
Види навчальних занять	Всього		Семестр		
Загальний обсяг дисципліни	162	4,5	64	66	
- теоретична частина	162	4,5	64	66	
1. Аудиторні заняття	85				
з них:					
1.1. Лекції	51		17	34	
1.2. Практичні заняття	34		17	17	
2. Самостійна робота:	45		30	15	
2.1. Підготовка до лекційних занять	18,5		8,5	10	
2.2. Підготовка до практичних занять	13,5		8,5	5	
2.3. Підготовка до МРК 1	6		-	6	
2.4. Підготовка до МРК 2	7		3	4	
3.Контрольні заходи	32		залік	32 іспит	

3. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

3.1. Семестр 2

3.1.1. Лекційні заняття

Теми і зміст лекцій дисципліни «Міжнародні економічні відносини» наведені в табл. 3.1.

Таблиця 3.1 – Теми і зміст лекцій семестр 2

№ тем и	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Міжнародні економічні відносини. Основні риси. Предмет та зміст курсу. Зв'язок з іншими дисциплінами. Короткий історичний нарис розвитку економічних відносин. Фактори, що впливають на розвиток міжнародних економічних відносин. Етапи та особливості розвитку світового господарства. Підсистеми світового господарства. Сутність відкритої економіки. Особливості інтеграції країн в міжнародні економічні відносини.	4	2
2	Міжнародний поділ праці. Сутність міжнародного поділу праці. Фактори, що впливають на міжнародний поділ праці. Теорія переваг. Міжнародна спеціалізація й кооперування виробництва. Проблеми участі України у міжнародному поділі праці.	2	2
3	Міжнародна торгівля в системі міжнародних економічних відносин. Особливості міжнародної торгівлі. Поняття товарів та послуг. Поняття експорту та імпорту в міжнародній торгівлі. Типи зовнішньоторгівельної політики.	2	2
4	Теорії міжнародної торгівлі. Теорія меркантилізму. Класичні теорії міжнародної торгівлі. Теорія Хекшера-Оліна. «Парадокс» В.Леонтьєва. «Альтернативні» теорії.	4	1
5	Інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Нетарифні методи регулювання торгівлі. Митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні.	5	1,5
Всього лекційних занять до заліку		17	8,5
Всього лекційних занять		17	8,5

3.1.2. Практичні заняття

Тема і зміст практичних занять дисципліни «Міжнародні економічні відносини» наведені в табл. 3.2.

Таблиця 3.2 - Теми і зміст практичних занять семестр 2

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
1	2	3	4
1	Вивчення основних рис, предмету та змісту курсу. Дослідження зв'язку з іншими дисциплінами. Розгляд факторів, що впливають на розвиток міжнародних економічних відносин. Вивчення етапів та особливостей розвитку світового господарства. Сутність відкритої економіки. Розрахунок кількісних показників відкритості економіки. Розв'язання тестових завдань.	4	2
2	Вивчення сутності міжнародного поділу праці. Розгляд факторів, що впливають на міжнародний поділ праці. Ознайомлення із проблемами участі України у міжнародному поділі праці. Розв'язання тестових завдань.	2	2
3	Вивчення особливостей міжнародної торгівлі. Вивчення характеристики товарів та послуг, а також експорту та імпорту в міжнародній торгівлі. Вивчення типів зовнішньоторгівельної політики. Вирішення задач. Розв'язання тестових завдань.	3	2
4	Розгляд теорій міжнародної торгівлі. Вивчення особливостей теорії меркантилізму, класичних теорій міжнародної торгівлі, теорії Хекшера-Оліна, «Парадокс» Леонтьєва та «альтернативних» теорій. Розв'язання тестових завдань.	4	1
5	Інструменти регулювання міжнародної торгівлі. Тарифні методи регулювання зовнішньої торгівлі. Нетарифні методи регулювання торгівлі. Митно-тарифне регулювання зовнішньої торгівлі в Україні. Розв'язання тестових завдань.	4	1,5
	Всього практичних занять	17	8,5

3.2 Семестр 3

3.2.1 Лекційні заняття

Теми і зміст лекцій дисципліни «Міжнародні економічні відносини» наведені в табл. 3.3.

Таблиця 3.3 - Теми і зміст лекцій семестр 3

№ тем и	Назва теми та її зміст	Обсяг лекцій, ак. годин	Обсяг самостійно ї роботи, ак. годин
1	2	3	4
Модуль 1			
1	Міжнародний рух чинників виробництва. Основні положення та причини міжнародного руху чинників виробництва. Складові міжнародного переміщення чинників виробництва. Характеристика найбільш важливих чинників.	4	1
2	Міжнародна міграція робочої сили. Поняття міжнародної міграції робочої сили. Основні етапи міжнародної міграції. Форми міжнародної міграції. Класифікація видів міжнародної міграції. Основні причини міжнародної міграції. Наслідки міграції для країн, що приймають робочу силу. Наслідки міграції для країн-експортерів робочої сили. Поняття та причини «відтоку мозоків». Центри притягання робочої сили. Міжнародна організація праці (МОП).	2	1
3	Міжнародний технологічний обмін. Поняття міжнародного технологічного обміну. Форми міжнародного обміну технологіями. Економічна роль міжнародного ринку технологій у міжнародній економіці. Суб'єкти міжнародної передачі технологій. Мотивація учасників процесу міжнародної передачі технологій. Особливості міжнародного технологічного обміну в сучасних умовах. Міжнародна торгівля ліцензіями. Особливості інжинирінгу.	2	1
4	Міжнародне переміщення капіталу. Поняття міжнародного руху капіталу. Форми міжнародного руху капіталу. Форми вивезення капіталу. Поняття прямих зарубіжних інвестицій. Поняття портфельних інвестицій. Риси сучасного стану міжнародного руху капіталу.	3	0,5
5	Національні економіки в системі світового господарства. Регіональний підхід до класифікації країн світу. Типологічний підхід до класифікації країн світу. Характеристика національної економіки в системі світового господарства.	4	1

1	2	3	4
Всього лекційних занять до модулю 1		17	5
Модуль 2			
1	Країни з перехідною економікою. Основні риси країн з перехідною економікою. Економічні проблеми країн з перехідною економікою.	4	0,5
8	Країни, що розвиваються. Динаміка розвитку і структура країн, що розвиваються. Економічні проблеми країн, що розвиваються.	2	1
9	Нові індустріальні країни. Характеристика економічних положень НІК. Економічні проблеми НІК.	1	0,5
10	Світова валютна система. Поняття валютної системи та її структура. Поняття національної та світової валютної системи. Функції національної валютної системи. Поняття національної валютної системи та її органи. Функції світової валютної системи. Поняття світової валютної системи та її органи. Функції міжнародної (регіональної) валютної системи. Етапи становлення валютної системи. Паризька та Генуезька валютні конференції. Бреттон-Вудська валютна система. Ямайська валютна система.	2	1
11	Світові валютні ринки та валютний курс. Поняття валюти. Види валют. Поняття резервної валюти. Поняття сильної та слабкої валюти. Поняття валютного курсу. Поняття валютного котирування. Поняття курс подавця та курс покупця. Поняття валютних ринків. Види та структура валютних ринків. Поняття Європейської валютної системи. Поняття валютних цінностей. Поняття валютної політики. Валютна політика України.	4	1
12	Міжнародні кредитні відносини. Поняття та суб'єкти міжнародного кредиту. Функції, що виконує міжнародний кредит. Форми міжнародного кредиту. Види кредитів. Кредитування експорту та кредитування імпорту.	2	1
Всього лекційних занять модулю 2		17	5
Всього лекційних занять		34	15

3.2.2 Практичні заняття

Мета практичних занять: розширити та поглибити знання студентів з вивченого лекційного матеріалу, розширити застосування знань для розв'язання тестових та теоретичних завдань, збагатити досвід студентів новими методичними навичками, прийомами викладання матеріалу.

Таблиця 3.4 - Теми і зміст практичних занять семестр 3

№ п/п	Назва теми та зміст практичних занять	Обсяг практичних занять, ак. годин	Обсяг самостійної роботи, ак. годин
Модуль 1			
1	Вивчення основних чинників виробництва. Обговорення основних положень та причин міжнародного руху чинників виробництва. Охарактеризування найбільш важливих чинників. Розв'язання тестових завдань.	3	1
2	Вивчення поняття міжнародної міграції робочої сили та основних етапів міжнародної міграції.	2	1
	Розгляд форм міжнародної міграції та функцій міжнародна організація праці (МОП). Розв'язання тестових завдань.		
3	Вивчення поняття міжнародного технологічного обміну. Обговорення форм міжнародного обміну технологіями. Розкриття економічної ролі міжнародного ринку технологій у міжнародній економіці. Розв'язання тестових завдань.	2	0,5
4	Вивчення поняття міжнародного руху капіталу та форм міжнародного руху капіталу. Розгляд форми вивезення капіталу Розв'язання тестових завдань.	2	1
Всього практичних занять до модулю 1		9	3,5
Модуль 2			
5	Вивчення поняття національних економік в системі світового господарства. Розгляд індустріально-розвинутих країн; країн, що розвиваються; країн із перехідною економікою та нових індустріально-розвинутих країн. Розв'язання тестових завдань.	4	1
6	Вивчення світової валютної системи. Обговорення понять світових валютних ринків та валютного курсу. Ознайомлення із етапами становлення валютної системи. Розгляд видів валют. Розв'язання тестових завдань.	4	0,5
Всього практичних занять до модулю 2		8	1,5
Всього практичних занять		17	15

Мета самостійної роботи студента – закріпити та поглибити знання студентів з вивчаємої теми. Студенти повинні збагатити власний досвід новими методичними навичками, вміти приводити приклади розвитку економічних відносин зі світової практики.

Самостійна робота студентів складається з самостійного розгляду лекційного матеріалу при підготовці до практичних і лекційних занять, роботи з нормативною та періодичною літературою, підготовка до МРК 1 та МРК 2. Обсяг самостійної роботи наведено в табл. 3.1 - 3.4.

4. ЗАСОБИ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

4.1 Види контролю

Основні контрольні заходи:

вхідний (нульовий) контроль;

поточний контроль;

підсумковий (семестровий) контроль - залік (у 2 семестрі);

підсумковий (семестровий) контроль - іспит (у 3 семестрі);

контроль знань з вивченої дисципліни.

4.2. Семестр 2

4.2.1. Перелік питань до вхідного контролю

- 1.Що таке МЕВ? Складові сучасної системи МЕВ. Структура МЕВ.
- 2.Поняття МЕВ. Історія виникнення. Структура МЕВ.
- 3.Фактори, що впливають на МЕВ.
- 4.Що таке МЕВ? Суб'єкти МЕВ.
- 5.Поняття світового господарства. Етапи розвитку.
- 6.Поняття світового господарства. Основні характеристики розвитку світового господарства.
- 7.Поняття світового господарства. Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у регулюванні міжнародної економіки.
- 8.Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у МЕВ. Характеристика МБРР.
- 9.Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у МЕВ. Характеристика СОТ.
- 10.Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у МЕВ. Характеристика ГАТТ.
- 11.Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у МЕВ. Характеристика МВФ.
- 12.Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у МЕВ. Характеристика МФК.
- 13.Підсистеми світового господарства. Характеристика технологічної підсистеми.
- 14.Підсистеми світового господарства. Характеристика економічної підсистеми.
- 15.Підсистеми світового господарства. Характеристика політико-правової підсистеми.
- 16.Підсистеми світового господарства. Характеристика соціально-культурної підсистеми.
17. Сутність відкритої економіки. Фактори розвитку відкритості економіки. Її переваги.
- 18.Відкрита економіка. Кількісні показники відкритості. Фактори, що впливають на ступінь відкритості економіки.
- 19.Поняття глобалізації та регіоналізації.

20. Особливості інтеграції країн до МЕВ. Рівні інтеграції. Регіональні інтеграційні об'єднання країн (за ступенем інтегрованості).
21. Сутність МРТ. Види МРТ.
22. Фактори розвитку МРТ.
23. Міжнародна спеціалізація виробництва.
24. Міжнародна кооперація виробництва.
25. Проблеми участі України в МРТ.
26. Особливості міжнародної торгівлі. Фактори необхідності міжнародної торгівлі.
27. Міжнародна торгівля. Продавці та покупці в міжнародній торгівлі.
28. Міжнародна торгівля та експорт. Різновиди експорту.
29. Міжнародна торгівля та імпорту. Різновиди імпорту.
30. Міжнародна торгівля. Поняття торгового сальдо, товарообороту, активного та пасивного сальдо.

4.2.2. Перелік типових завдань до модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Що таке МЕВ? Складові сучасної системи МЕВ. Структура МЕВ.
2. Поняття МЕВ. Історія виникнення. Структура МЕВ.
3. Фактори, що впливають на МЕВ.
4. Що таке МЕВ? Суб'єкти МЕВ.
5. Поняття світового господарства. Етапи розвитку.
6. Поняття світового господарства. Основні характеристики розвитку світового господарства.
7. Поняття світового господарства. Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у регулюванні міжнародної економіки.
8. Типи зовнішньо-торгівельної політики. Політика протекціонізму.
9. Типи зовнішньо-торгівельної політики. Політика лібералізму.
10. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Зона преференційної торгівлі.
11. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Зона вільної торгівлі.
12. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Митний союз.
13. Підсистеми світового господарства. Характеристика технологічної підсистеми.
14. Підсистеми світового господарства. Характеристика економічної підсистеми.
15. Підсистеми світового господарства. Характеристика політико-правової підсистеми.
16. Підсистеми світового господарства. Характеристика соціально-культурної підсистеми.
17. Сутність відкритої економіки.
18. Відкрита економіка. Кількісні показники відкритості.
19. Поняття глобалізації та регіоналізації.
20. Особливості інтеграції країн до МЕВ. Рівні інтеграції.
21. Сутність МРТ. Види МРТ.
22. Фактори розвитку МРТ.
23. Міжнародна спеціалізація виробництва.
24. Міжнародна кооперація виробництва.

25. Проблеми участі України в МРТ.
26. Особливості міжнародної торгівлі. Фактори необхідності міжнародної торгівлі.
27. Міжнародна торгівля. Продавці та покупці в міжнародній торгівлі.
28. Міжнародна торгівля та експорт. Різновиди експорту.
29. Міжнародна торгівля та імпорту. Різновиди імпорту.
30. Міжнародна торгівля. Поняття торгового сальдо, товарообороту, активного та пасивного сальдо.
31. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Економічний союз.
32. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Загальний ринок.
33. Поняття інтеграції. Рівні інтеграції.
34. Фактори, що впливають на ступінь відкритості економіки.
35. Фактори розвитку відкритості економіки. Її переваги.
36. Історія виникнення міжнародної торгівлі.
37. Великий Шовковий Шлях. Сутність існування та наслідки.
38. Історія виникнення ЄС. Основна мета існування.
39. Соціальна політика ЄС. Розширення Євросоюзу.
40. Теорії міжнародної торгівлі. Класичні теорії МТ (на прикладі теорії А.Сміта).
41. Теорії міжнародної торгівлі. Сучасні теорії. Теорія життєвого циклу.
42. Теорії міжнародної торгівлі. Теорія меркантилізму.
43. Теорії міжнародної торгівлі. Теорія Хекшера-Оліна.
44. Теорії міжнародної торгівлі. «Парадокс» Леонтьєва.
45. Теорії міжнародної торгівлі. Сучасні теорії. Теорія економії на масштабах виробництва.
46. Теорії міжнародної торгівлі. Сучасні теорії. Теорія технологічного розриву.
47. Теорії міжнародної торгівлі. Класичні теорії міжнародної торгівлі (на прикладі теорії Д.Рікардо).
48. Поняття регіоналізації та інтернаціоналізації.
49. Теорії міжнародної торгівлі. Сучасні теорії. Теорія подібності країн.
50. Теорії міжнародної торгівлі. Альтернативні теорії торгівлі.

4.2.3. Перелік типових завдань до заліку

До семестрового контролю-заліку винесені питання модульно-рейтингового контролю знань, що наведені вище.

4.3. Семестр 3

4.3.1. Перелік питань до I модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Міжнародне переміщення факторів виробництва.
2. Поняття міжнародної міграції (основні визначення).
3. Класифікація видів міжнародної міграції.
4. Основні форми міграційних процесів.

5. Економічні причини міжнародної міграції робочої сили.
6. Неекономічні причини міжнародної міграції робочої сили.
7. Поняття «відтоку мозків».
8. Основні причини «відтоку мозків».
9. Методи боротьби із процесом «відтоку мозків».
10. Етапи розвитку міжнародної міграції робочої сили.
11. Перший етап розвитку міжнародної міграції робочої сили.
12. Другий етап розвитку міжнародної міграції робочої сили.
13. Третій етап розвитку міжнародної міграції робочої сили.
14. Завершальний (четвертий) етап розвитку міжнародної міграції робочої сили.
15. Сучасні центри зосередження робочої сили.
16. Наслідки міграції для країн-експортерів робочої сили.
17. Наслідки міграції для країн-імпортерів робочої сили.
18. Як відбувається регулювання міграційних процесів.
19. Характеристика й сутність ГАТТ.
20. Характеристика й основні риси ЮНКТАД.
21. Позитивні наслідки вступу України в ЮНКТАД.
22. Негативні наслідки вступу України в ЮНКТАД.
23. Поняття Шенгеської угоди.
24. Поняття міжнародного переміщення капіталу.
25. Причини вивозу капіталу.
26. Міжнародне переміщення капіталу. Поняття «втечі капіталу».
27. Форми міжнародного переміщення капіталу за джерелами надходження.
28. Форми міжнародного переміщення капіталу за характером використання.
29. Форми міжнародного переміщення капіталу по ступені здійснюваного контролю за діяльністю знову створених підприємств.
30. Поняття інвестицій. Форми міжнародного переміщення капіталу за строками вкладення.
31. Фактори, що стимулюють вивіз капіталу.
32. Поняття прямих закордонних інвестицій.
33. Фактори, що впливають на розміри експорту-імпорту ПЗІ.
34. Маркетингові форми прямих закордонних інвестицій.
35. Вартісні форми прямих закордонних інвестицій.
36. Поняття портфельних інвестицій.
37. Загальне поняття Організації Об'єднаних Націй. Ціль діяльності.
38. Характеристика Ліги Націй.
39. Мета й основні риси розвитку ЮНКТАД.
40. Важливість і передумови створення Євро Союзу.
41. Характеристика МФК.
42. Характеристика Міжнародного Валютного Фонду.
43. Характеристика МОП.
44. Поняття фондового ринку. Продавці.
45. Поняття фондового ринку. Покупці.
46. Характеристика МБРР.
47. Характеристика ЄБРР.
48. Основна мета створення Банку Міжнародних розрахунків.
49. Важливість діяльності ГАТС.

50. Стан зовнішньої торгівлі послугами в Україні.
51. Основний зміст ліцензійної торгівлі.
52. Характеристика об'єктів ліцензій.
53. Риси сучасного стану міжнародного руху капіталу.
54. Причини, які є перешкодою вкладенню інвестицій в економіку України.
55. Поняття інвестиційного клімату (три основні групи).
56. Поняття міжнародної передачі технології.
57. Міжнародна передача технологій: економічна роль у міжнародній економіці.
58. Паризька конвенція по охороні промислової власності.
59. Особливості технології як товару.
60. Форми технологічного обміну (комерційні й некомерційні).
61. Суб'єкти міжнародного трансферту капіталу.
62. Об'єкти міжнародного трансферту капіталу.
62. Сутність діяльності БАГІ - МЦУІС.
63. Мотивації продавців процесу міжнародної передачі технології.
64. Мотивації покупців процесу міжнародної передачі технології.
65. Основні форми захисту технології.
66. Поняття технології й технологічного обміну.
67. Економічна оцінка міжнародної передачі технології.
68. Поняття комерційної форми технології.
69. Нематеріальні форми технології.
70. Матеріальні форми технології.
71. Поняття некомерційної форми технології.
72. Хто здійснює регулювання міжнародного ринку технологій?
73. Вплив НТП на розвиток ринку технологій.
74. Поняття новацій і інновацій.
75. Особливості міжнародного технологічного обміну в Україні.

4.3.2. Перелік питань до II модульно-рейтингового контролю знань студентів

1. Основні показники розвитку національної економіки.
2. Поняття економічного потенціалу.
3. Загальна схема класифікацій країн світу.
4. Регіональний підхід до класифікації країн світу.
5. Типологічний підхід до класифікації країн світу.
6. Класифікація країн за рівнем доходу.
7. Недоліки класифікації країн за рівнем доходу.
8. Недоліки регіонального та типологічного підходів до класифікації країн світу.
9. 10. Основна характеристика розвинених країн.
10. Ліберальна модель індустріально розвинених країн.
11. Корпоративістська модель індустріально розвинених країн.
12. Модель соціально-ринкової системи керування індустріально розвинених країн.
13. Державна власність й регулювання соціально-економічних відносин в індустріально розвинутих країнах.
14. Характеристика країн з перехідною економікою.

15. Основні моменти переходу до ринкової економіки.
16. Принципи економічних реформ країн з перехідною економікою.
17. Недоліки трансформаційних програм економіки країн з перехідною економікою.
18. Моделі ринкової трансформації економіки країн з перехідною економікою.
19. Поняття й загальна характеристика країн, що розвиваються.
20. Ознаки країн, що розвиваються.
21. Шляхи прилучення країн, що розвиваються, до світового ринку.
22. Етапи виникнення НІК.
23. Структура НІК.
24. Загальна характеристика економіки НІК.
25. Моделі економічного розвитку НІК: модель «гусаків, що летять».
26. Недоліки моделі економічного розвитку НІК (модель «гусаків, що летять»).
27. Недоліки принципу "заміщення імпорту".
28. Моделі економічного розвитку НІК:
29. Принцип «заміщення імпорту».
30. Поняття фінансових відносин.
31. Загальне поняття валютної системи.
32. Поняття національної валютної системи.
33. Об'єкти національної валютної системи.
34. Поняття світової валютної системи.
35. Об'єкти світової валютної системи.
36. Поняття регіональної валютної системи.
37. Об'єкти світової валютної системи.
38. Характеристика етапів становлення валютної системи.
39. Переваги системи «золотого стандарту».
40. Недоліки системи «золотого стандарту».
41. Переваги Бреттон-Вудської валютної системи.
42. Недоліки Бреттон-Вудської валютної системи.
43. Ямайська валютна система.
44. Недоліки Ямайської валютної системи.
45. Європейська валютна система.
46. Поняття ЕКЮ.
47. Характеристика СПЗ (SDR).
48. Поняття валюти. Класифікація валют.
49. Платіжний баланс.
50. Валютний курс.
51. Поняття котирунки. Крос-курс.
52. Поняття й особливості міжнародних валютних ринків.
53. Функції валютних ринків.
54. Характеристика ринку FOREX.
55. Класифікація Валютних ринків за характером операцій.
56. Міжнародні фінансові центри.
57. Учасники валютних ринків.
58. Міжнародні ринки золота.
59. Україна та торгівля золотом.
60. Види транснаціональних корпорацій (ТНК).
61. Причини виникнення ТНК.

62. Основні особливості діяльності ТНК.
63. Поняття багатонаціональних корпорацій.
64. Роль ТНК у міжнародних економічних відносинах.
65. Моделі функціонування ТНК.
66. Поняття «національно-ресурсних» ТНК.
67. Поняття ТНК технічної продукції («ТНК другого покоління»).
68. Поняття ТНК науково-технічної революції («ТНК третього покоління»).
69. Характеристика глобальних ТНК четвертого покоління.
70. Позитивні моменти присутності ТНК у країнах, що розвиваються.
71. Негативні моменти присутності ТНК у країнах, що розвиваються.
72. Види ТНК. Класифікація за місцем розміщення.
73. Види ТНК. Класифікація за зайнятою нішою в сфері своєї діяльності.
74. Види ТНК. Класифікація за охопленням території.
75. Види ТНК. Класифікація за місцем продажу продукції, що випускається.
76. Види ТНК. Класифікація за кількістю галузей спеціалізації.

1. Перелік типових завдань до іспиту

До семестрового контролю-іспиту винесені питання I і II поточного контролю знань, а також практичні задачі та тестові завдання.

2. Перелік питань для контролю залишкових знань

3. Що таке МЕВ? Складові сучасної системи МЕВ. Структура МЕВ.
4. Поняття МЕВ. Історія виникнення. Структура МЕВ.
5. Фактори, що впливають на МЕВ.
6. Що таке МЕВ? Суб'єкти МЕВ.
7. Поняття світового господарства. Етапи розвитку.
8. Поняття світового господарства. Основні характеристики розвитку світового господарства.
9. Поняття світового господарства. Основні міжнародні інститути, що грають важливу роль у регулюванні міжнародної економіки.
10. Типи зовнішньо-торгівельної політики. Політика протекціонізму.
11. Типи зовнішньо-торгівельної політики. Політика лібералізму.
12. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Зона преференційної торгівлі.
13. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Зона вільної торгівлі.
14. Регіональні інтеграційні об'єднання країн. Митний союз.
15. Підсистеми світового господарства. Характеристика технологічної підсистеми.
16. Підсистеми світового господарства. Характеристика економічної підсистеми.
17. Підсистеми світового господарства. Характеристика політико-правової підсистеми.
18. Підсистеми світового господарства. Характеристика соціально-культурної підсистеми.
19. Сутність відкритої економіки.
20. Відкрита економіка. Кількісні показники відкритості.

- 21.Поняття глобалізації та регіоналізації.
- 22.Особливості інтеграції країн до МЕВ. Рівні інтеграції.
- 23.Сутність МРТ. Види МРТ.
- 24.Фактори розвитку МРТ.
- 25.Міжнародна спеціалізація виробництва.
- 26.Міжнародна кооперація виробництва.
- 27.Проблеми участі України в МРТ.
- 28.Особливості міжнародної торгівлі. Фактори необхідності міжнародної торгівлі.
- 29.Міжнародна торгівля. Продавці та покупці в міжнародній торгівлі.
- 30.Міжнародна торгівля та експорт. Різновиди експорту.
- 31.Міжнародна торгівля та імпорт. Різновиди імпорту.

Міжнародна торгівля. Поняття торгового сальдо, товарообороту, активного та пасивного сальдо.

5 ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОЇ ЛІТЕРАТУРИ І НАВЧАЛЬНИХ ЗАСОБІВ

5.1 Основна та додаткова література

Основна:

1. Передрій О.С. Міжнародні економічні відносини. Навчальний посібник. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 274с.
2. Міжнародні економічні відносини. Система регулювання міжнародних економічних відносин. Підручник / А.С. Філіпенко, І.В. Бураковський, В.С. Буднін та ін. - К.: Либідь, 1994. - 256с.
3. Фомишин С.В. Международные экономические отношения. Курс лекций. - М.: ЮРКНИГА, 2004. - 352с.ил.
4. Международные экономические отношения: Учебник / Под ред. Б.М. Смитиенко. - М.: ИНФРА М, 2005. - 512с. - (Высшее образование).
5. Международные экономические отношения: учебник для студентов вузов, обучающихся по экономическим специальностям В.Е. Рыбалкин; под ред. В.Е. Рыбалкина, 6-е изд., перераб. и доп. - М.: ЮНИТИ-ДАНА, - 2006. - 591с.
6. Авдокушин Е.Ф. Международные экономические отношения: Учебник. - М.: Юристъ, 2001. - 368с.
7. Козик В.В., Панкова Л.А., Даніленко Н.Б. Міжнародні економічні відносини: Навч. посіб. - 4-е вид., стер. - К.: Знання Прес, 2003. - 406с.

Додаткова:

1. Балабанов И.Т., Балабанов Н.А. Внешнеэкономические связи: Учеб. пособие. - М.: Финансы и статистика, 2000. - 512с.ил.
2. Новицький В.Є. Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. - К.: КНЕУ, 2003. - 948с.

5.2. Методичні вказівки:

1. Методические указания по курсу «Международные экономические отношения» для студентов заочной формы обучения специальности 8.050201 «Менеджмент организаций»/ Сост. Грищук С.И. - Горловка: АДИ Дон НТУ, 2003. - 21с.